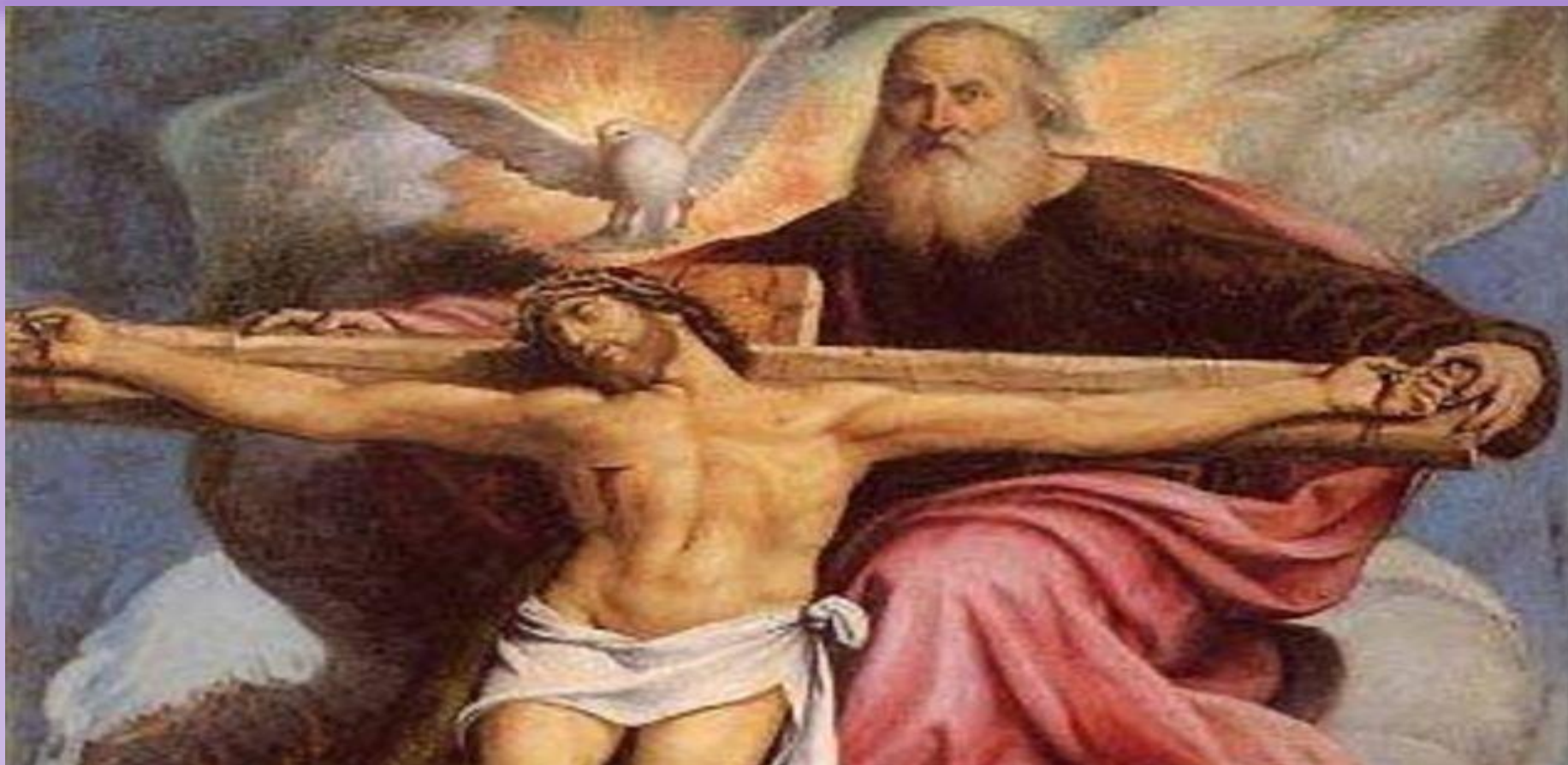

**BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO**

NOVI SAVEZ U KRVI KRISTOVOJ

Sva četiri izvještaja u ustanovljenju Euharistije, donoseći Isusove riječi nad čašom, ističu da je to **Novi savez**. Iako u dvije različite formulacije: „Ovo je moja krv, krv Saveza“ (Mt, Mk) i „Ova je čaša Novi savez u mojoj krvi“ (Lk, 1Kor), poruka im je zajednička. U Isusu Kristu, po njegovoj žrtvenoj krvi sklapa se novi savez između Boga i ljudi (koji su izrečeni pojmom „mnogi“!). To mnoštvo za koje se proljeva Kristova krv Novoga saveza postaje onda i **novi narod Božji**, novi Izrael.

Spominjanje Novoga saveza za apostole i za druge Židove nije ništa novo. Ta oni čekaju trenutak naviješten po prorocima, kada će Jahve, njihov Bog sklopiti novi savez. Evo jednog proročkog teksta:

„Evo dolaze dani – riječ je Jahvina – kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez. Ne Savez kakav sam sklopio s ocima njihovim u dan kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske, Savez što ga oni razvrgoše premda sam ja gospodar njihov – riječ je Jahvina. Nego, ovo je Savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana – riječ je Jahvina: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. I neće više učiti drug druga ni brat brata govoreći: „Spoznajte Jahvu!“ nego će me svi poznavati, i malo i veliko – riječ je Jahvina – jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih neću više spominjati.“ (Jer 31, 31-34).

Vidimo da Bog po proroku Jeremiji obećava novi savez. Taj će savez biti veći i vredniji od onoga na Sinaju kad su izišli iz egipatskog ropstva. To više neće biti savez „kamenih ploča“, već savez „srca“. Tu je i formula saveza: „I bit ću njihov Bog, a oni moj narod“. To je Božje obećanje vezano uz nastup mesijanskog vremena i dolaska Mesije. Stoga kad je Isus na zadnjoj večeri uzeo čašu i dajući im rekao: „Uzmite, pijte iz nje svi, ovo je čaša moje krvi, Novoga i vječnoga saveza, koja se proljeva za vas i za mnoge...“ učenicima je bilo jasno: **nastupa Novi savez, ispunja se proročko obećanje, među njima je Mesija, sklapa se novi savez u krvi Isusovoj, čovječanstvo se po Isusu i njegovoj krvi povezuje s Bogom!**

Sinajski savez

Formulacija koju je Isus upotrijebio („Ovo je Krv novoga saveza...“) nedvojbeno nosi u sebi aluziju na **sinajski savez** (usp. Izl 24, 3-11). Stoga da bismo što bolje uočili novinu koja nastaje, upozoravamo na neke elemente sinajskog saveza. On je prije svega tijesno povezan s oslobođenjem koje im je darovao Jahve, s izlaskom iz egipatskog ropstva. Tako su izbavljenje i savez zapravo jedan te isti čin, jer što je u Egiptu započelo (formiranje naroda Božjega u kojemu Jahve prepoznaje svoj narod), to je u sinajskom savezu došlo do punine: Bog i narod povezali su se međusobno u jedno posebno zajedništvo.

Dominantni elemenat sinajskog saveza jest **krv**. Ona je zapečatila savez (bilo bi vrijedno istražiti, iako ovdje za to nemamo mogućnosti, ulogu i simboliku krvi kako na profanom, tako i na religijskom području!). Mojsije je, nakon što je primio Zakon od samoga Jahve, sagradio žrtvenik i naredio da zajednica prinese žrtve paljenice i prinosnice. Krv je tih žrtava sabrao u posudu. Polovinu krvi prolio je na žrtvenik, zatim je bila pročitana knjiga saveza. Sav je narod, nakon toga odgovorio: „**Sve što je Jahve rekao, izvršit ćemo i poslušat ćemo.**“ Nakon toga očitovanja Mojsije narodu komunicira krv saveza. On narod škropi drugom polovinom žrtvene krvi koju je bio sabrao u posudu. Pri tome govori: „**Ovo je krv saveza koji Jahve sada s vama uspostavlja na temelju svih ovih riječi.**“

Kad i ne bismo dublje ulazili u analizu događaja na zadnjoj večeri, gornja rečenica bi nas nedvojbeno na nju podsjetila. Isus drži čašu i nudi učenicima **svoju Krv kao krv novoga saveza!** Povežemo li događaj zadnje večere s Velikom petkom (jer ona ga u sebi nosi!) tada ćemo još više toga uočiti uspoređujući sinajski savez s onim što se u Isusu dogodilo. Obred uspostavljanja saveza sastojao se u tome, što je Mojsije polovinu krvi prolio po žrtveniku, tj. dao ju je Bogu kao znak saveza, a zatim je uzeo drugu polovinu krvi i prolio je po narodu, tj. dao ju je narodu kao zalag saveza. Tako se u istoj žrtvenoj krvi zapečaćuje u savez zajedništvo Boga i naroda!

Ali, uočimo i drugi elemenat: savez nije sklopljen samo u krvi, **već i u poslušnosti!** Nakon što je Mojsije očitovao volju Jahvinu, narod je izrazio svoju poslušnost! **Tek je tada Mojsije narod poškropio krvlju saveza, tek je tada savez zapečaćen!** Tako je savez sklopljen na temelju Jahvinih riječi (očitovanje njegove volje) i **poslušnosti** naroda u prihvaćanju njegove volje.

3 *Savez u Starome zavjetu*

- Savez je središnji pojam čitavoga Svetoga pisma, i nema apsolutno nikave paralele u drevnim religijama..
- *Berith* Boga s ljudima, s njegovim narodom (Izl 19-24), s prvim čovjekom (Post 2-3), s Noom (Post 9), s Abrahamom (Post 12; 15; 17), s Mojsijem, s Davidom.
- I nijedan događaj svete povijesti ne poručuje u tolikoj mjeri kako je Bog Biblije osobni Bog, pun dobrote i silaženja k ljudima, kao upravo ovaj.

Novi savez

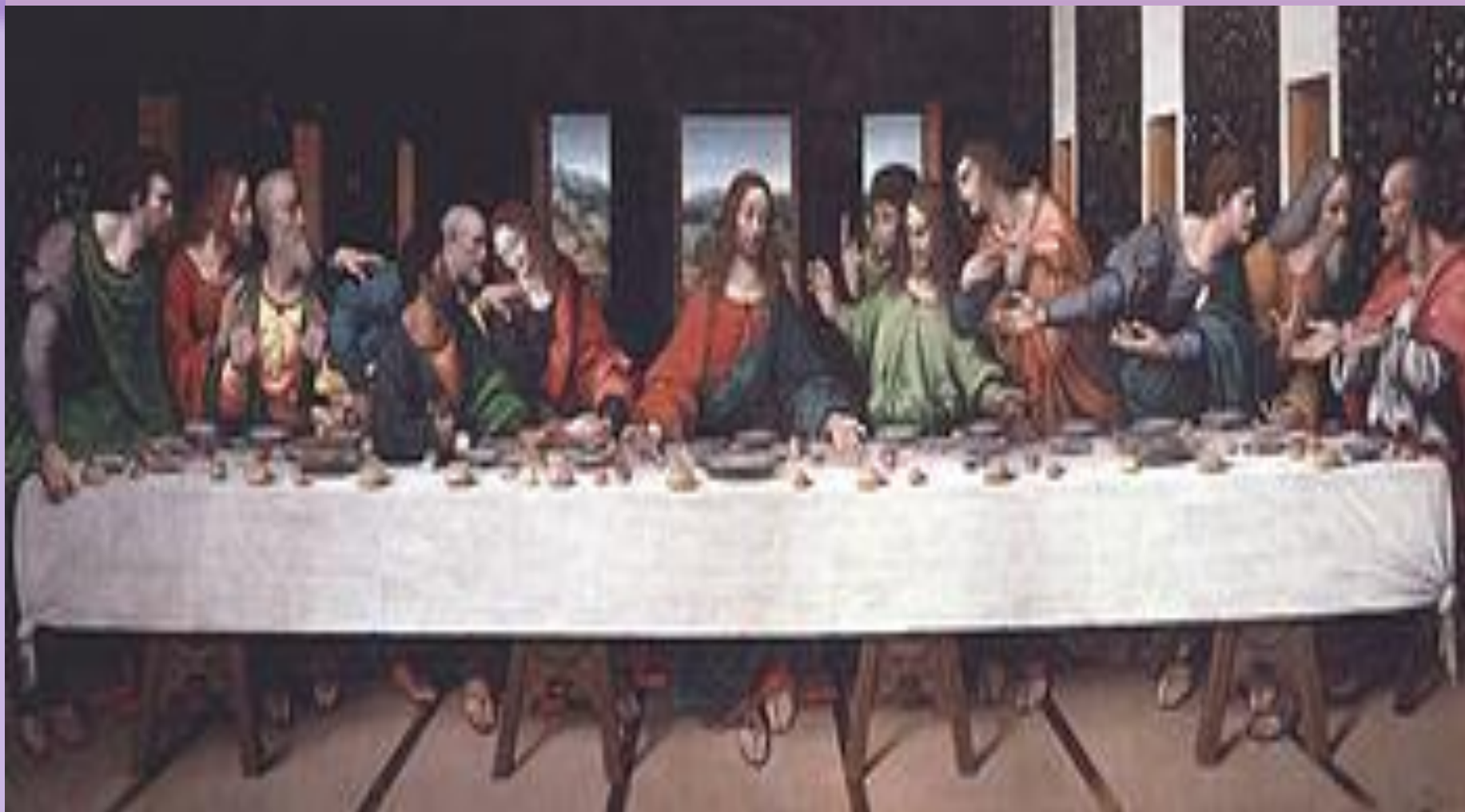
Kako se uspostavlja Novi savez? Također u krvi, i to u krvi Isusovoj koju on na zadnjoj večeri nudi učenicima kao **Krv novoga i vječnoga saveza** i kao **krv koja se prolijeva za njih i za mnoge**. I ovdje se susrećemo s dijeljenjem krvi. Jedan dio Isusove krvi prolijeva se po žrtveniku na kojem je žrtva (žrtvenik je križ, a žrtva je sam Isus!), a drugi dio prolijeva se na narod, na čitavo čovječanstvo. Da li izostaje koji element? Poslušnost volji Očevoj!? I ovaj se novi i vječni savez uspostavlja u **poslušnosti**. **Križ je njezin najradikalniji izraz**. Isus je „poslušan, poslušan do smrti na križu“ (usp. Fil 2, 8).

Isus je Božja Riječ.
U toj Riječi Bog nam je rekao sve.

sv. Ivan od Horta

Ovoga je časa u Isusu prisutno čitavo čovječanstvo! On je novi Adam, koji u sebi nosi novo čovječanstvo, novi narod Božji, on je početak nove povijesti – novoga i vječnoga saveza! Taj se novi i vječni savez između Boga i ljudi sklapa u njegovoj krvi i u njegovoj poslušnosti! A svaki će pojedinac taj savez prihvatiti po vjeri u njega, Isusa Krista, prihvaćajući njega i njegov život!

Iz Isusovih riječi na zadnjoj večeri vidimo da se radi o **novom i vječnom savezu**. Novi je jer daleko nadvisuje prijašnji. Nadvisuje ga po novoj blizini koja je nastala između Boga i ljudi, nadvisuje ga po posredniku saveza (Mojsije-Isus), nadvisuje ga po krvi saveza (krv žrtvenih životinja-Isusova krv), nadvisuje ga i po novom narodu Božjem koji iz njega nastaje, i kojega Bog sada sabire iz svih krajeva svijeta. To je taj novi savez obećan po prorocima, ispunjenje proročkih iščekivanja, savez mesijanskog vremena.

Vječni savez

Isus na zadnjoj večeri govori i o **vječnom** savezu. Očito je iz njegovih riječi, da je to definitivni savez Boga i ljudi, savez ne samo do svršetka svijeta, već savez koji ulazi u eshatološku vječnost, kako nam to svjedoči i posljednja novozavjetna knjiga Ivanovog Otkrivenja, donoseći nam na kraju savezničku formulu (usp. Otk 21, 3), ali sada kao potpuno i definitivno ispunjenje. U Isusu Kristu Bog se trajno i na neizreciv način povezao s ljudima. U istom činu (kao što je to slučaj i sinajskog saveza!) dogodilo se i otkupljenje i sklopljen je savez. Najprije je Bog očitovao svoju ljubav i inicijativu spasiteljskim otkupljenjem čovječanstva, a onda je sklopljen novi savez.

Isus – Veliki svećenik novoga saveza

U ovom razmišljanju ne možemo mimoći poslanicu Hebrejima. Promatrajući Krista kao Velikog svećenika, kako svojom vlastitom krvi ulazi u ne rukotvorenu Svetinju nad svetinjama rastrgavši zastor koji je dijelio ljude od Boga (aluzija na hramski zastor, koji se u času Isusove smrti razderao na dvoje!) gleda u Kristu posrednika novoga i savršenijeg Saveza, budući da onaj prvi nije bio besprijekoran (8, 6-7). Krist je najprije u Svetinji (u nebu pred Ocem!) kamo je ušao jednom zauvijek našao vječno otkupljenje (8, 12) i to po svojoj vlastitoj krvi jer se pojavio pred licem Božjim za nas (8, 24), da bi radi toga bio „Posrednik novoga Saveza“ (8, 15).

I poslanica Hebrejima u jednom te istom činu promatra naše otkupljenje i sklapanje saveza. Temeljna novina i blizina s Bogom kao posljedica toga novoga saveza jest po poslanici Hebrejima, da i mi (ne samo veliki svećenik!) svi imamo slobodan ulaz u Svetinju po krvi Isusovoj (10, 19). Tako kategorijama židovske hramske liturgije poslanica Hebrejima izražava novi odnos koji je nastao između Boga i nas. Mi više ne stojimo u hramskom dvorištu, daleko od lica Božjega, već smo kod njega i s njim. A taj slobodni put do njega otvorio nam je Isus kroz svoje Tijelo (čovještvo).

Uprisutnjenje saveza

Možda će netko primijetiti, a gdje je tu govor o Euharistiji, koja je predmet ovog našeg razmišljanja. Ako Euharistija uprisutnjuje uskrsnulog Gospodina i njegovu žrtvu križa, onda je ona također i **uprisutnjenje novoga saveza**. Jer čaša koju pijemo, čaša je Krvi Kristove, a to je i sada krv novoga i vječnoga saveza. Ali sada imamo mogućnost da se upravo mi, voljno i svjesno uključimo u nj. Da i mi damo svoj pristanak Kristovoj poslušnosti, da kažemo svoje DA Ocu.

Svaki puta na euharistijskom sastanku čita se Božja riječ, kao što je nekada Mojsije Židovima čitao volju Božju, a sav je narod odgovorio poslušnošću prema Božjoj riječi. Tada je tek sklopljen savez! Krist je na križu za sve nas kao novi Adam rekao Ocu DA, ali Euharistija je prilika da se mi osobno uključimo u taj Kristov čin. Da si posvijestimo svoje savezništvo s Bogom i doživimo blizinu (skupa smo s Kristom pred Ocem) koja iz toga novog saveza nastaje.

